

تسخیر شب ها توسط لایوها

نگاهی به برخی گپ های دونفره مفید و آسیب شناسی چند لایو غیراخلاقی از نگاه یک روان شناس

نصر: نگاهی به برخی گپ های دونفره مفید و آسیب شناسی چند لایو غیراخلاقی از نگاه یک روان شناس

فقط کافی است که آخر شب ها صفحه اینستاگرام تان را باز کنید تا شگفت زده شوید! انواع و اقسام آدم ها لایو گذاشته اند. مجری، بازیگر، فوتبالیست، خواننده و هرکسی که فکرش را بکنید. این وسط هرکسی برنامه و راه و روش خودش را دارد. یکی به صورت تصادفی سراغ فالوئرهایش می رود و در پخش زنده دونفره با آن ها گپ می زند.

یک نفر مسابقه استعدادیابی راه انداخته و دیگری به هم صنف هایش می تازد و آن ها را مورد انتقادهای سختی قرار می دهد. در این بین، مخاطب باید انتخاب کند که سراغ تماشای کدام لایو برود. خلاصه که اینستاگرام این روزهای کرونایی یک پاتویزیون مجازی است، با کلی حاشیه، جنجال و سرو صدا. در پرونده امروز زندگی سلام خبرسازترین و جالب ترین پخش های زنده پرحاشیه، جنجالی و مفید این شب ها را مرور کردیم.

هم آن هایی که سرگرم مان می کنند و هم آن هایی که به جز جنجال و حرف های پرحاشیه چیز دیگری ندارند. این وسط بعضی ها هم با زدن حرف های رکیک و ناهنجار در لایوهایشان رکورد می شکنند که در بخشی از مطلب به آسیب شناسی چنین لایوهایی با محتوای خلاف عرف پرداختیم.

گپ های 2 نفره و معمولاً پرحاشیه

چه کسی؟ رضا رشیدپور

چند تا فالوئر دارد؟ 1.1 میلیون

پخش های زنده او چقدر مخاطب دارد؟ حدود 50 هزار نفر

موضوع لایوهایش چیست؟

هم جالب و هم پر از حاشیه. پخش های زنده رشیدپور در این چند شب، حساسی در شبکه های اجتماعی خبرساز شده است. از جنجال مربوط به دستمزدش در «حالا خورشید» که آقای مجری تا حالا چندبار درباره آن توضیح داده است تا قطع ارتباط لایو با یک دختر 13 ساله به خاطر نداشتن حجاب. رشیدپور این شب ها در خانه اش می نشیند، پزشکان، بیماران و آدم های مختلف را در لایو می آورد و درباره موضوعات مختلف با آن ها صحبت می کند. گاهی به پیام های کاربران پاسخ می دهد و گاهی هم ارتباط زنده اینستاگرامی را مثل آنتن زنده تلویزیونی داغ می کند.

مثلاً چند شب پیش بود که او در ارتباط زنده به صورت مجازی به بیمارستان امیراعلم تهران رفت؛ جایی که پزشکان و کادر درمانی بیمارستان پنجه درپنجه کرونا انداخته اند. در یکی از همین ارتباط ها، رشیدپور با نیلوفر، دختر 18 ساله ای همکلام شد که با کرونا می جنگید. روایت نیلوفر از تحمل بیماری همه مخاطبان را پای لایو میخکوب نگه داشته بود. رشیدپور معمولاً هرشب از ساعت 23 تا 24 در اینستاگرام فعال است.

شب کوک در فضای مجازی

چه کسی؟ پوریا حیدری

چند تا فالوئر دارد؟ 257 هزار نفر

پخش های زنده او چقدر مخاطب دارد؟ نزدیک 2 هزار نفر

موضوع لایوهایش چیست؟

اگر حوصله تان سر رفته، اگر احساس می کنید صدای خوبی دارید اما هنوز کشف نشده اید، پخش های زنده پوریا حیدری به درد شما می خورد! آهنگ ساز، تنظیم کننده و خواننده معروف حالا یک ماه است که هرشب به اینستاگرام می آید و دو یا سه ساعتی را صرف مردم می کند. او به نوبت، درخواست های دنبال کننده ها را قبول می کند و در پخش زنده دوطرفه از آن ها تست خوانندگی می گیرد.

داوران این برنامه استعدادیابی هم، همان بینندگان لایو هستند. به این ترتیب که هرشب حدود 30 جوان خوش صدا در اینستاگرام می خوانند و می نوازند و بیننده ها هم ایموجی «لایک» و «دیس لایک» نشان می دهند.

کسانی که بیشترین لایک را از بینندگان بگیرند به فینال می روند. در آخر هم سه نفر برنده می شوند و با این خواننده و نوازنده معروف همکاری خواهند کرد. قرار است هرکدام از برندگان برای ساخت یک قطعه موسیقی از گروه پوریا حیدری کمک بگیرند و بدون هیچ هزینه ای یک قطعه موسیقی بسازند. البته آقای خواننده هرشب وسط برنامه به سراغ هنرمندها، اینفلوئنسرها و آدم های مختلف می رود و با آن ها هم گپ کوتاهی می زند. حیدری هر شب از ساعت یک تا سه بامداد در اینستاگرام پخش زنده دارد.

کتاب خوانی و گپ زدن با نویسنده ها

چه کسی؟ مسعود بربر

چند تا فالوئر دارد؟ 5 هزار نفر

پخش های زنده او چقدر مخاطب دارد؟ حدود 600 نفر

موضوع لایوهایش چیست؟

«از همان آغاز خانه مانی برای پیشگیری از گسترش کرونا پیدا بود که سوغات چینی زود از سرزمین ما رخت بر نخواهد بست و هر کس، باید که هرچه می تواند در میانه بگذارد و این شب های تنهایی را گرد هم و کنار هم بگذرانیم، با حفظ فاصله گذاری اجتماعی. حالا نزدیک به 40 شب است که هر شب روی لایو اینستاگرام برای دوستانم داستان می خوانم و از داستان نویسان دعوت می کنم برای دنبال کنندگان این پیج داستان بخوانند...» این پستی است که مسعود بربر، نویسنده و داستان نویس کشورمان چند روز پیش در صفحه اینستاگرامی اش منتشر کرد. آقای نویسنده، این شب ها در روستای زادگاهش در قرنطینه است. او هرشب پشت به قفسه های کتابخانه اش می نشیند و با بعضی از نویسندگان و داستان نویسان گفت و گو می کند. مثلا دو شب پیش او با الهام فلاح به گفت و گو نشست. مهمان برنامه بخشی از داستان «اردک های اندره» را برای بینندگان خواند. شما هرشب در ساعت 21:30 می توانید پخش های زنده این نویسنده را ببینید. ویدئوی این لایوها در آپارات هم بارگذاری می شود.

تحلیل های نخبگانی درباره مسائل اجتماعی

چه کسی؟ بشیر حسینی

چند تا فالوئر دارد؟ 284 هزار نفر

پخش های زنده او چقدر مخاطب دارد؟ 3 هزار نفر

موضوع لایوهایش چیست؟

ما دهه شصتی ها نسل قطع دسترسی و نسل حسرت بودیم. خیلی چیزها نداشتیم و حسرت داشتن آن ها را داشتیم اما نسل جدید، نسل حیرت است! چون آن قدر دسترسی به امکانات دارد که از این میزان دسترسی حیرت زده می شود. در واقع حیرت دارد چون نمی داند از بین این همه باید کدام را انتخاب کند و اصلا باید با این همه امکانات چه کار کند؟ استاد ارتباطات و داور برنامه عصرجدید چند شبی است که در لایوهای دونفره با آدم های مختلف درباره دنیای این روزهای نسل جدید صحبت می کند

پخش های زنده بشیر حسینی، درباره سواد رسانه و مسائل اجتماعی برگزار می شود. محمدرضا حسینیان مجری تلویزیون، مجید حسینی، محمد دلاوری و ... کسانی بودند که در چند شب اخیر به پخش زنده داور برنامه عصر جدید آمدند. مدارس خاص، لایوهای بامحتوای مبتذل، نسل امروزی و ... هم موضوعاتی بوده که بشیر حسینی درباره شان با مهمانان گپ زده است. مثلا بعد از رکورد شکستن تتلو در لایو اینستاگرام، او در لایو دو نفره با محمد دلاوری، مجری و نویسنده به این موضوع پرداخت و آن را تحلیل کرد. داور برنامه عصر جدید معمولا هرشب از ساعت 23 به مدت یک ساعت لایو اینستاگرامی دارد.

لایوهای آقای مشکی پوش

چه کسی؟ رضا صادقی

چند تا فالوئر دارد؟ 2.3 میلیون

پخش های زنده او چقدر مخاطب دارد؟ حدود 80 هزار نفر

موضوع لایوهایش چیست؟

از همان دو ماه پیش که از شیوع کرونا شوکه شدیم و خانه نشینی را شروع کردیم خواننده معروف فعالیت اش را در اینستاگرام بیشتر کرد. رضا صادقی در ابتدا ویدئویی از همخوانی خانوادگی را در صفحه اینستاگرامی اش منتشر کرد که بسیار دست به دست شد. همخوانی «یه چیزی میشه دیگه» با 4.5 میلیون بیننده رکورد پربازدیدترین پست اینستاگرامی آقای خواننده را جابه جا کرد و بعدها چندین بار هم در تلویزیون پخش شد.

خواننده مشکى پوش البته كمى بعد در برنامه نوروزى «اتفاق نود و نو» توضيح داد كه اين ويدئو چندوقت پيش تهيه شده بود و در روزهايى كه همه بابت کرونا نگران هستند، آن را منتشر كرده تا حال همه بهتر شود. رضا صادقى بعد از آن ويدئو تا حالا نزديك به 30 پست منتشر كرده و هر يكي دو شب در پخش زنده اينستاگرامى گاهى با مردم و هنرمندان گپ مى زند، گاهى كنسرت آنلاين برگزار مى كند و گاهى هم حاشيه درست مى كند! مثلاً پنج شب پيش او دو خواننده لس آنجلسى را به لايو شبانه اش دعوت كرد كه واكنش هاى زيادى به دنبال داشت. پخش زنده رضا صادقى، زمان مشخصى ندارد.

لايوهاى مخرب

بعضى لايوهاى شبانه و متاسفانه پربيننده كه هرگونه محتواى غيراخلاقى و مبتذل را به کاربران ارائه مى دهند چه بر سر مخاطبان مى آورند؟

آخر شب ها بعضى از اينفلوئنسرهاى اينستاگرامى، خواننده هاى آن ور آبي و آدم هايى كه چندين ميليون دنبال كننده دارند، بيدارند و لايو مى گذارند. برخى از آن ها با پخش زنده در اينستاگرام، هر حرفى مى زنند و هر چيزى را نشان مى دهند. كلمات ركيك، صحنه ها و تصاوير نامناسب، فحاشى و ... ، قسمتى از اين لايوهاى پربيننده است. اما آيا مى دانيد كه تماشاى چنين لايوهائى چه بر سر جوانان و نوجوانان مان مى آورد؟ اصلاً چاره چيست و چه بايد كرد؟ يك روان شناس بالينى به آسيب شناسى اين محتواهاى غيراخلاقى در لايوهاى اينستاگرامى مى پردازد.

چه افرادى مخاطب اين لايوها هستند؟

فرزانه شهرياردوست، كارشناس ارشد روان شناسى بالينى مى گويد: «اين روزها فرصت مغتنمى براى بسيارى از اينفلوئنسرهاست كه از طريق لايو، تعداد مخاطبان خود را افزايش دهند. چه از طريق برگزاري كنسرت هاى لايو با صندلى هاى خالى براى تشويق مردم به در خانه ماندن، چه از طريق برگزاري كمپين ها و پخش قرعه كشى مسابقات اينستاگرامى و اهداى جوايز و در نهايت به وسيله محتواى مبتذل براى حفظ مخاطب تا انتهاى لايو. طبق آن چه كه در اين روزها شاهد هستيم، لايوهائى با محتواى غيراخلاقى آمار بيننده آنلاين بسيار بيشترى نسبت به ساير پيچ ها داشته اند و ركوردهائى را هم شكسته اند. شايد در نگاه اول اين چنين به نظر برسد كه طرفداران اين پيچ هاى معلوم الحال، افراد خاصى هستند كه از نظر تفكر يا منش و شخصيت شباهت هايى با صاحبان پيچ دارند يا اين كه اين ميزان از مخاطب غيرواقعى است! اما واقعيت اين نيست. شايد بسيارى از اطرافيان ما يا حتى خودمان گاهى سرى به اين لايوهاى بحث برانگيز زده باشيم.»

چرا اين لايوها پربيننده است؟

اين روان شناس درباره دلایل جذابيت اين لايوها مى افزايد: «جذاب بودن ديدن و شنيدن محتوايى كه عموماً در جامعه براى هر سنى ممنوع بوده است، آن هم در فضايى كه بدون نظارت و خجالت از انظار و ترس از قضاوت و شماتت ديگران مى توان حضور داشت، كنجكاوى درباره اين كه در اين پيچ هاى پرمخاطب چه مى گذرد، بيكارى و رخوت ناشى از اين روزهاى قرنطينگى، همه و همه مى تواند متاسفانه برخى را به يكي از همان بينندگانى تبديل كند كه ركورديك لايو را مى شكند.

واقعيت اين است كه چه خوش مان بيايد چه نيايد، صاحبان بسيارى از اين پيچ هايى كه زشتى و عريانى را مشى خود قرار داده اند و با محتواى مبتذل خود براى سايت هاى شرط بندى و... تبليغ مى كنند متاسفانه اكنون از شخصيت هاى مورد علاقه برخى جوانان و نوجوانان شده اند و نادیده گرفتن شان، آن ها را از اين عرصه حذف نخواهد كرد. بى اعتنايى به حضور آن ها نه فعاليت آن ها را از رونق مى اندازد نه از پيامدهاى وجودشان مى كاهد».

آسيب هاى تماشاى چنين لايوهائى

شهرياردوست درباره عوارض تماشاى چنين لايوهائى مى گويد: «به نظر مى رسد بيشترين عارضه اين اتفاق متوجه نوجوانانى باشد كه در مرحله كسب هويت به سر مى برند. جذابيت بصرى و شنيدارى آن چه كه نوجوان در اين لايوها مى بيند و مى شنود، مى تواند او را به سمت يك سبك زندگى عصيانگر، خوى نه چندان انسانى و چالش با قيد و بندهاى اخلاقى سوق دهد. انحراف از جاده اصلى كه علايم كنار جاده از قبل براى مان توضيح داده شده و به اندازه كافى از عواقب انحرافى ترسانده شده ايم، در هيچ دورانى به اندازه نوجوانى جذاب و دلپذير نيست.

البته بزرگ سالان نیز از پیامدهای روانی این قصه بی نصیب نیستند. اولین درگیری ذهنی زمانی اتفاق می افتد که فرد شکل و شمایلی که زیست کرده را مطابق با عرف و شرع و قید و بندها می داند اما در مقابل چشمانش کسانی را می بیند که عقاید و باورها و حتی گفتار روزمره شان بسیار متفاوت تر از چیزی است که جامعه انتظارش را داشته است؛ یک چالش روانی خزنده میان آن چه به رسمیت شناخته شده و قبول کرده و آن چه که با جذابیت عرضه می شود و اتفاقا مخاطبان و شیفتگان زیادی دارد.

شایان ذکر است درصدی از بینندگان این لایوها کسانی هستند که نه از روی غریزه و نه از روی عقلانیت، بلکه از سر کسالت و بی حوصلگی و برای گذراندن بیکاری در لایو حضور یافته اند. حضور این افراد بیش از پیش این نکته را یادآور می شود که تغییر ذائقه تدریجی مخاطب برای انتخاب سرگرمی اوقات فراغتش، می تواند از عوارض آرام و بی سروصدای این لایوها باشد».

مصطفی میرجانیان